

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 17
im. Sybiraków
86-300 Grudziądz, Al. 23 Stycznia 30
tel. 56 64 302 55
NIP 876-247-01-74, Regon 367688093

PROGRAM

WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

Szkoła Podstawowa nr 17 im. Sybiraków w Grudziądzu

rok szkolny 2024/2025

„Uczymy się nie dla szkoły, lecz dla życia”
Seneka

Uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną w dniu .....

04.09.2024r.
16.09.2024r.

Podstawa prawna:

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 17 w Grudziądzu obejmuje treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym, których podejmuje się szkoła. Został opracowany w oparciu o przepisy prawa:

1. *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 oraz z 2022 r. poz. 655, 1079, 1116, 1383, 1700 i 1730)*
2. *Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1327 ze zm.)*
3. *Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U z 2015 r. , poz. 1249, z późniejszymi zmianami)*
4. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449)*
5. *Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/2023*
6. *Statut szkoły Podstawowej nr 17 w Grudziądzu im. Sybiraków*
7. *„Wytyczne MEiN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych – tryb pełny stacjonarny” - zbiór zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną, w tym dotyczących pomocy psychologicznej w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19*
8. *Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2022 r., poz. 645 ze zm.) - § 13*

*„... W wychowaniu bowiem chodzi właśnie o to,
ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem
- o to, ażeby bardziej „był”, a nie tylko więcej „miał”,
- aby więc poprzez wszystko, co „ma”, co „posiada”,
umiał bardziej i pełniej być człowiekiem
- to znaczy, ażeby również umiał bardziej „być”
nie tylko z „drugimi”, ale także i „dla drugich”.*

Jan Paweł II

I. Wstęp

Szkoła jest miejscem wszechstronnego rozwoju osobowego ucznia. Jej zadaniem jest ukierunkowanie ucznia w dążeniach do zbudowania właściwej hierarchii wartości i wdrażanie do realizowania własnych potrzeb z poszanowaniem drugiego człowieka.

Społeczność szkolną jako formę wspólnoty wychowawczej stanowią uczniowie, ich rodzice oraz wszyscy pracownicy szkoły współpracujący w atmosferze wzajemnego zrozumienia i szacunku w podejmowaniu wyznaczonych zadań. Nauczyciele wspierają w dziedzinie wychowania zarówno uczniów jak i rodziców.

Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie. Profilaktyka powinna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka.

Działania profilaktyczne, skierowane są do różnych grup, we współpracy z różnymi środowiskami i instytucjami, które mają na celu zapobieganie pojawieniu się lub rozwojowi zaburzeń, chorób lub innych niekorzystnych zjawisk społecznych. Działania te prowadzone są na trzech poziomach, w zależności od stopnia ryzyka:

- a. Profilaktyka uniwersalna skierowana jest do wszystkich uczniów, bez względu na stopień ryzyka, czyli całej społeczności szkolnej. Podejmowane działania skupiają się wokół zagadnień związanych z promocją zdrowego stylu życia, rozwijaniem postawy dbałości o zdrowie własne i innych ludzi, umiejętności dokonywania świadomych wyborów. To również rozwijanie postawy asertywności, kształtowanie umiejętności radzenia sobie z emocjami w sytuacji przeżywania trudnych sytuacji życiowych. Profilaktyka uniwersalna ma na celu przeciwdziałanie pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych lub opóźnienie inicjacji.

- b. Profilaktyka selektywna skierowana jest do grupy zwiększonego ryzyka, czyli do osób, które w stopniu wyższym niż przeciętny są narażone na rozwój zaburzeń. Profilaktyka selektywna koncentruje się na zagrożonych grupach młodzieży, osobach, które cechuje wysoka ekspozycja na czynniki ryzyka. Celem jest tworzenie warunków, które umożliwiają wycofanie się z zachowań ryzykownych.
- c. Profilaktyka wskazująca skierowana jest do grupy, w której rozwinęły się już symptomy zaburzeń, w tym związane z uzależnieniem od substancji psychoaktywnych. Obejmuje ona działania interwencyjne i terapeutyczne, mające na celu zablokowanie pogłębiania się zaburzeń i zachowań destrukcyjnych oraz umożliwienie powrotu do prawidłowego funkcjonowania społecznego (resocjalizacja).

Według założeń Programu Wychowawczo-Profilaktycznego realizowanego w Szkole Podstawowej nr 17 im. Sybiraków w Grudziądzu prowadzona będzie przede wszystkim profilaktyka uniwersalna.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany przez zespół nauczycieli pod przewodnictwem pedagoga szkolnego, z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych, etapu rozwoju uczniów oraz wyników ewaluacji przeprowadzonej w czerwcu 2024 r., za pomocą ankiet skierowanych do nauczycieli, rodziców i uczniów kl. IV – VII b (bezpieczny Internet) oraz obserwacji uczniów. Przy opracowaniu Programu Wychowawczo-Profilaktycznego szkoły uwzględniono również dotychczasowe działania i doświadczenia szkoły.

Diagnoza wychowawcza; określenie potrzeb i zasobów szkoły; analiza potencjalnych czynników zagrażających i chroniących

Diagnoza wychowawcza przeprowadzona w czerwcu 2024 roku polegała na rozpoznaniu środowiska szkolnego w dwóch głównych obszarach: potrzeb oraz zasobów.

Potrzeby naszej szkoły wynikające z diagnozy wychowawczej:

- zachęcanie i wspieranie uczniów w zakresie podejmowania własnych inicjatyw
- docenianie i promowanie wszelkich pozytywnych postaw, a poprzez to budowanie poczucia własnej wartości u uczniów
- budowanie prawidłowych relacji międzyludzkich w poszanowaniu godności drugiego człowieka
- rozwijanie ambicji i motywacji uczniów do nauki

- współpraca z rodzicami w zakresie osiągnięcia optymalnego rozwoju uczniów
- wspieranie rozwoju psychicznego, fizycznego, społecznego oraz duchowego uczniów,
- kształtowanie postaw .....

W zakresie realizacji potrzeb, szkoła dysponuje następującymi zasobami:

- wykwalifikowani, zaangażowani nauczyciele
- aktywni, opiekuńczy wychowawcy klas
- dobre warunki lokalowe
- atrakcyjna oferta zajęć pozalekcyjnych
- efektywne zajęcia w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- aktywne zajęcia opiekuńczo-wychowawcze w świetlicy szkolnej
- tradycje szkolne, współpraca ze środowiskiem lokalnym.

Zachowania ryzykowne to nieprawidłowe zachowania ucznia niebezpieczne zarówno dla zdrowia fizycznego i psychicznego, jak i dla jego otoczenia społecznego. Z diagnozy wynikają następujące czynniki ryzyka:

- niedostateczne kierowanie własnym zachowaniem (brak kontroli nad własnym zachowaniem w przypadku pojedynczych uczniów),
- nieregularne uczęszczanie na zajęcia szkolne, niska motywacja uczniów do nauki,
- trudności w zakresie funkcjonowania w zespole klasowym, grupie wychowawczej,
- niedostateczne umiejętności wychowawcze rodziców niezbędne do prawidłowego pokierowania rozwojem psychicznym i emocjonalnym dziecka,
- niska świadomość wychowawcza rodziców
- sporadyczne występowanie niewłaściwych postaw i zachowań tj. wulgaryzmy, przezywanie, dokuczanie, stosowanie używek
- uzależnienia np. od gier, Internetu.

Do czynników chroniących, potencjalnie wpływających na prawidłowy rozwój dziecka, głównie w obszarze zdrowia psychicznego należą:

- poczucie przynależności; dzieci identyfikują się ze swoją szkołą, czują się w niej bezpiecznie
- dobrze zintegrowane zespoły klasowe
- pozytywny klimat szkoły; panuje miła i przyjazna atmosfera

- prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza, kultura osobista uczniów, szacunek do nauczycieli, pracowników szkoły
- dobre relacje uczeń-uczeń, uczeń-nauczyciel (wzajemne zaufanie), nauczyciel-rodzic w grupach klasowych
- wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy
- okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć (zachęcanie do udziału w życiu klasy i szkoły, udział w konkursach klasowych i szkolnych, udział w zajęciach pozalekcyjnych rozwijających uzdolnienia).
- bardzo dobre relacje i współpraca między pracownikami szkoły

Kluczowe znaczenie dla rozwoju uczniów ma klimat szkoły, zwłaszcza relacje społeczne – zarówno między nauczycielami a uczniami, personelem szkoły a rodzicami, jak i między samymi uczniami oraz wzajemne wsparcie. Ważne jest przeświadczenie, że szkoła jest przyjaznym miejscem, w którym doświadczą się sukcesów, buduje u ucznia zaufanie do otoczenia oraz poczucie przynależności i więź ze szkołą, nauczycielami. Wzrost poczucia własnej wartości ucznia podnoszą osiągnięcia szkolne, uznanie ze strony nauczyciela, poznanie własnych możliwości oraz motywacja do rozwoju.

II. Charakterystyka środowiska wychowawczo-profilaktycznego

Szkoła Podstawowa nr 17 im. Sybiraków w Grudziądzu to placówka oświatowa położona w dzielnicy Śródmieście, znana w lokalnym środowisku ze względu na swoją historię, tradycję i patrona. To szkoła, w której uczą się dzieci z różnych środowisk wychowawczych. Wielu rodziców, a także dziadków naszych obecnych uczniów było uczniami naszej szkoły.

Ponad 40% uczniów naszej szkoły potrzebuje wsparcia w zakresie psychologiczno-pedagogicznej, w tym dostosowania wymagań edukacyjnych do specyficznych potrzeb.

Duże znaczenie w rozwoju dzieci ma wzmocnienie motywacji do nauki oraz różnorodnych działań, w tym rozwijania uzdolnień. Uczniowie w naszej szkole, podobnie jak we wszystkich szkołach świata, pragną akceptacji i zapewnienia poczucia bezpieczeństwa.

III. Wartości uznawane przez społeczność szkolną

Elementem niezbędnym i kluczowym w budowaniu Programu Wychowawczo-Profilaktycznego szkoły było ustalenie wartości najważniejszych dla społeczności szkolnej.

Wartości wychowawcze, w oparciu o które realizowane będą działania wychowawczo-profilaktyczne:

- poszanowanie godności własnej i praw każdego człowieka
- poszanowanie wspólnego dobra
- wrażliwość i odróżnianie dobra od zła
- komunikatywność i umiejętność słuchania innych
- samodzielność w pełnieniu ról społecznych
- poczucie więzi z krajem i regionem oraz szacunek dla innych kultur i narodowości
- umiejętność dbania o rozwój swoich talentów i zainteresowań.

Zadaniem osób realizujących program są takie działania wychowawczo-profilaktyczne, które spowodują, że nasza szkoła będzie postrzegana w środowisku lokalnym jako instytucja dobra, przyjazna i życzliwa uczniom i ich rodzicom oraz zapewniająca bezpieczeństwo i wszechstronny rozwój dziecka.

IV. Model absolwenta

Uczeń kończący Szkołę Podstawową nr 17 im. Sybiraków w Grudziądzu dobrze funkcjonuje w swoim środowisku, w domu i w szkole. Jest pogodny, ma pozytywny, choć niebezkrytyczny stosunek do otaczającej go rzeczywistości. Posiada umiejętność efektywnego komunikowania, współpracy oraz kontrolowania własnych emocji. Jest świadomy dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy, świata. Dbą o swoje zdrowie i sprawność fizyczną. Traktuje zdobywanie wiedzy jako podstawę własnego rozwoju.

Działania zawarte w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, który niezależnie od indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i talentów będzie wyposażony w zespół cech uniwersalnych, warunkujących właściwe funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Absolwent jest:

- 1) Obywatelem świadomym swych praw i obowiązków, posiadającym godność, poczucie własnej wartości, szanującym prawa innych.
- 2) Człowiekiem aktywnym, ciekawym świata i wiedzy, ma różnorodne zainteresowania, chętnie gromadzi różne wiadomości.
- 3) Człowiekiem uczciwym, tolerancyjnym i odpowiedzialnym, odróżniającym dobro od zła, kierującym się zasadami moralnymi.
- 4) Człowiekiem dbającym o własny rozwój duchowy, wrażliwym na piękno, szanującym dorobek ludzkości w dziedzinie kultury i sztuki.

- 5) Człowiekiem dbającym o zdrowie i kondycję fizyczną oraz świadomym ich zależności od stanu środowiska naturalnego.

V. Uczestnicy Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

1. Rodzice:

- mają prawo do wychowania zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka
- znają i akceptują Program Wychowawczo-Profilaktyczny proponowany przez szkołę
- wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą
- aktywnie uczestniczą w życiu szkoły
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci.

2. Wychowawcy klas:

- opracowują i realizują Program Wychowawczo-Profilaktyczny
- dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie
- wspierają rozwój uczniów i usamodzielnianie się
- prowadzą dokumentację nauczania
- koordynują pracę wychowawczo - profilaktyczną w zespole klasowym
- dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia
- podejmują działania w przypadkach przemocy wobec niego, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów
- wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych
- informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- integrują i kierują zespołem klasowym
- wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków, oceniają zachowania uczniów
- wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorują realizację obowiązku szkolnego

- promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów
- inspirują pracę zespołową w klasie, przydzielają zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie oceniają stopień ich realizacji
- współdziałają z nauczycielami uczącymi w klasie
- współpracują z rodzicami; włączają rodziców w sprawy programowe i organizacyjne klasy
- współpracują z dyrektorem szkoły, pedagogiem, psychologiem i pielęgniarką
- współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka, policją, poradnią psychologiczno- pedagogiczną, sądami rodzinnymi
- tworzą miłą i spokojną atmosferę.

3. Nauczyciele:

- oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjazdów i wyjazdów szkolnych
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu
- reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów
- wspólnie z pedagogiem i psychologiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów
- dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia
- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą
- proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią
- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo- profilaktycznego szkoły

- dążą do zrozumienia motywów zachowania dziecka.

4. Uczniowie:

- współorganizują imprezy i akcje szkolne
- znają i przestrzegają norm zachowania obowiązujących członków społeczności szkolnej
- akceptują innych uczniów i szanują ich prawa, wydają opinie w przypadku przyznawanych kar zgodnie ze Statutem Szkoły
- współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności
- kierują swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni
- prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o swoje środowisko
- mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej
- uczestniczą w opiniowaniu dokumentów szkolnych (Statut Szkoły, Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny).

5. Pedagog/ Psycholog szkolny:

- prowadzi badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozuje indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów
- diagnozuje sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów
- udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb
- podejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci
- minimalizuje skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiega zaburzeniom zachowania oraz inicjuje różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów
- inicjuje i prowadzi działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych
- pomaga rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów
- wspiera nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- współpracuje z przedstawicielami instytucji pomocowych (MOPR, Sąd, Policja, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna).

6. Dyrektor szkoły nadzoruje realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego szkoły oraz warunki do jego realizacji poprzez min.:

- wspieranie samorządności i samodzielności uczniów
- wspieranie nauczycieli w procesie dydaktyczno-wychowawczym
- zapewnienie właściwych warunków do prowadzenia procesu dydaktyczno-wychowawczego
- tworzenie warunków do kultywowania tradycji i kultury
- umożliwienie działania na terenie szkoły wolontariatu, stowarzyszeń i organizacji młodzieżowych, i innych organizacji wspierających proces wychowania
- współpracę z Radą Rodziców.

VI. Podstawowe zasady realizacji szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

1. Powszechna znajomość założeń programu przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły.
2. Zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpraca w realizacji zadań określonych w Programie.
3. Współodpowiedzialność za efekty realizacji Programu.
4. Respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły.
5. Współdziałanie z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

VII. Cele ogólne Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

Nadrzędnym celem Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest stworzenie „*Szkoły zorientowanej na indywidualne potrzeby uczniów oraz potrzeby współczesnego świata*”.

Szkoła osiągnie najlepsze efekty poprzez integrację środowiska Nauczycieli-Uczniów-Rodziców. Współpraca pozwoli na kompleksowe działania i wpłynie na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.

Do celów ogólnych należą:

1. Promowanie postawy poszanowania wspólnego dobra oraz godności własnej i praw każdego człowieka.
2. Wychowanie wśród uczniów wrażliwości i umiejętności odróżniania dobra od zła.

3. Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych, w szczególności słuchania innych.
4. Wdrażanie do samodzielności w pełnieniu ról społecznych.
5. Wspomaganie, w miarę posiadanych zasobów, wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, z uwzględnieniem jego indywidualnej sytuacji; zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego.
6. Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej, świadomości swoich praw i obowiązków.
7. Zapoznanie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia.
8. Rozwijanie umiejętność dbania o rozwój swoich talentów i zainteresowań.
9. Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych, umiejętności dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi, propagowanie zdrowego stylu życia.
10. Pomoc uczniom, którzy doświadczają niepowodzeń szkolnych oraz zagrożonym procesem marginalizacji.
11. Rozwijanie umiejętności oraz wyposażenie w wiedzę na temat właściwego korzystania z mediów i uświadomienie zagrożeń płynących z niewłaściwego z nich korzystania.
12. Wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, upowszechnianie czytelnictwa.
13. Kształtowanie w uczniach odpowiednich postaw wobec ludzi słabszych, młodszych, ludzi starszych, chorych, niepełnosprawnych.
14. Uświadomienie uczniom negatywnych skutków działania środków psychoaktywnych, dopalaczy, napojów energetyzujących, e-papierosów.
15. Stworzenie warunków do zachowania poczucia bezpieczeństwa.
16. Kształtowanie postaw otwartości, kreatywności, bezinteresowności.
17. Pozyskiwanie wiedzy o środowisku pracy w wybranych zawodach, rozpoznawanie własnych zainteresowań.

VIII. Cele szczegółowe Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

Uczeń:

- zna hierarchię wartości
- szanuje ludzi i respektuje ich praw, udziela pomocy w razie potrzeby

- w sposób asertywny potrafi rozwiązywać konflikty i radzić sobie z trudnymi uczuciami (złość, gniew, strach)
- potrafi komunikować się z innymi, dyskutować, bronić i uzasadniać własny punkt widzenia, ale jednocześnie jest odpowiedzialny za zbiorowość i aktywny w życiu społecznym
- przejawia postawę otwartości na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny i trudny.
- potrafi dokonać ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności
- potrafi samodzielnie rozwijać w sobie takie kompetencje jak kreatywność, przedsiębiorczość i innowacyjność
- kieruje się miłością do rodziny, Ojczyzny, własnego regionu, poszanowaniem dla polskiego dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym otwarciu na kultury Europy i świata
- dba o higienę osobistą, estetykę ubioru, pomieszczeń szkolnych
- rozwija swoje zdolności i zainteresowania.

IX. Plan działań wychowawczo – profilaktycznych

1. Kształtowanie pozytywnych postaw prospołecznych

Zadania główne	Zadania szczegółowe	Sposób realizacji	Termin realizacji	Osoby realizujące	Dowody realizacji
Przygotowanie uczniów do świadomego, aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym	Rozwijanie samorządności uczniów. Działanie z zasadami demokracji.	Udział w pracach Samorządu Szkolnego i klasowego. Udział uczniów w planowaniu pracy klasy, szkoły.	Cały rok. Wrzesień 2024.	Wychowawcy klas. Opiekunowie SU.	Dzienniki klasowe – wydarzenia z życia klasy
	Kształtowanie umiejętności bycia członkiem zespołu klasowego, szkolnego, udział w wspólnych uroczystościach i imprezach klasowych i szkolnych.	Zajęcia w grupach, wspólne wyjścia, wyjazdy.	Cały rok.	Wychowawcy klas.	Dzienniki klasowe – wydarzenia z życia klasy .
	Rozwijanie tolerancji wobec innych. Kształtowanie właściwych postaw w stosunku do osób niepełnosprawnych, starszych, odmiennych kulturowo.	Lekcja o tolerancji we wszystkich klasach. Udział uczniów w Dniu osób niepełnosprawnych. Zachęcanie do pomocy uczniom niepełnosprawnym. Spotkanie z seniorami z okazji Dnia Babci i Dziadka.	Cały rok.	Wychowawcy klas. Pedagog, psycholog	Dzienniki klasowe
	Praca nad relacjami rówieśniczymi. Uświadamianie dzieciom, że przeżywanie i wyśmiewanie to przemoc.	Pogadanki na godzinach wychowawczych.	Cały rok	Wychowawcy klas, pedagog, psycholog	Dzienniki klasowe, wydarzenia z życia klasy.
	Poznanie i respektowanie praw i obowiązków ucznia.	Analiza Statutu szkoły i regulaminów obowiązujących w szkole.	Wrzesień 2024, przypomnienie doraźne w miarę potrzeb	Wychowawcy klas. Wszyscy nauczyciele.	Dzienniki klasowe. Uwagi pozytywne i negatywne w dziennikach lekcyjnych.
	Rozwijanie zainteresowań uczniów, rozbudzanie pasji.	Udział w kołach zainteresowań, konkursach szkolnych oraz organizowanych przez różne instytucje.	Cały rok.	Opiekunowie kół zainteresowań. Wychowawcy klas Nauczyciele przedmiotów	Dzienniki zajęć pozalekcyjnych, prezentacja wytworów uczniów.

	<p>Udział uczniów w szkolnych i pozaszkolnych konkursach, zawodach sportowych i innych formach prezentacji własnych umiejętności oraz wiedzy.</p>	<p>Zachęcanie do udziału w konkursach, przygotowywanie uczniów do konkursów, zawodów sportowych.</p>	<p>Według harmonogramu Planu Pracy Szkoły.</p>	<p>Organizatorzy konkursów Wychowawcy klas, nauczyciele wspierający, nauczyciele przedmiotów.</p>	<p>Zorganizowanie apelu – prezentacja wyników. Informacje na stronie internetowej szkoły o konkursach i wynikach. Uwagi pozytywne w dziennikach klasowych Zestawienie osiągnięć uczniów.</p>
<p>Uczestnictwo w organizacji uroczystości i imprez szkolnych.</p>	<p>Udziału w organizacji uroczystości i imprez szkolnych. Przygotowanie uczniów oraz zachęcanie do współpracy rodziców.</p>	<p>Według harmonogramu Planu Pracy Szkoły</p>	<p>Organizatorzy uroczystości i imprez.</p>	<p>Prezentacja podczas uroczystości, imprezy. Informacje na stronie internetowej szkoły. Uwagi pozytywne w dziennikach klasowych. Sprawozdanie z Planu pracy szkoły</p>	
<p>Promocja czytelnictwa w szkole, rozwijanie kompetencji czytelniczych uczniów.</p>	<p>Realizacja działań opracowana w Planie promocji czytelnictwa na rok szk. 2024/2025 – realizacja nauczyciel bibliotekarz, nauczyciel języka polskiego.</p>				
<p>Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie.</p>	<p>Spotkanie z policjantem lub pracownikiem sądu (klasy 6-7) i przybliżenie konsekwencji prawnych dla osób nieletnich za określone czyny</p>	<p>Styczeń 2025</p>	<p>Pedagog, psycholog, wychowawcy</p>	<p>Wpisy w dzienniku, relacja fotograficzna na stronie szkoły</p>	
<p>Kształtowanie prawidłowych postaw społecznych oraz umiejętności ich oceny w kontekście środowiska uczniów.</p>	<p>Pogadanki na temat podejścia do pracy zarobkowej i wpływu tej postawy na poziom życia</p>	<p>Kwiecień 2025</p>	<p>Wychowawcy klas V-VIII pedagog/psycholog/doradca zawodowy/pracownik CPDiPR</p>	<p>Wpis w wydarzeniach klasy, strona internetowa szkoły</p>	

<p>Dążenie do uzyskania wysokiego poziomu kultury osobistej Rozwijanie zachowań asertywnych i empatycznych</p>	<p>Budowanie systemu wartości. Praca na rzecz innych, klasy, szkoły. Organizacja pomocy koleżeńskiej zwłaszcza w nauce</p>	<p>Udział w szkolnych i pozaszkolnych akcjach charytatywnych (zbiórka nakrętek, makulatury)</p>	<p>Cały rok. W razie potrzeby</p>	<p>Wychowawcy klas Nauczyciele</p>	<p>Uwagi pozytywne w dziennikach klasowych.</p>
	<p>Uwrażliwienie na kwestie moralne, mówienie prawdy</p>	<p>Kształcenie postaw na wszystkich zajęciach, a w szczególności edukacji społecznej, godzinach wychowawczych</p>	<p>Cały rok.</p>	<p>Wychowawcy klas Nauczyciele</p>	<p>Dzienniki klasowe</p>
	<p>Wdrażanie do uważnego słuchania, rozmawiania, zawierania kompromisów.</p>	<p>Kształcenie postaw prospołecznych i pozytywnej komunikacji na wszystkich zajęciach, a w szczególności edukacji społecznej, godzinach wychowawczych, zajęciach rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych, rozwijanie kompetencji miękkich zwłaszcza komunikacji</p>	<p>Cały rok.</p>	<p>Pedagog, psycholog Wychowawcy klas Prowadzący zajęcia</p>	<p>Dzienniki klasowe, dzienniki zajęć pozalekcyjnych.</p>
	<p>Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne słowa i czyny.</p>	<p>Zwracanie uwagi na kulturę osobistą, w tym kulturę języka.</p>	<p>Cały rok.</p>	<p>Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły.</p>	<p>Uwagi pozytywne i negatywne w dzienniku lekcyjnym. Plusy i minusy w klasach I-III.</p>
	<p>Pracę na rzecz klasy, szkoły, środowiska.</p>	<p>Przynoszenie dodatkowych pomocy edukacyjnych. Zaangażowanie w projektowanie gazetki ściennych. Udział i pomoc w przygotowaniu uroczystości klasowy i szkolnych. Zbiórka surowców wtórnych.</p>	<p>Cały rok</p>	<p>Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły.</p>	<p>Promowanie uczniów za pracę - apele, dyplomy, nagrody. Uwagi pozytywne i negatywne w dzienniku lekcyjnym. Plusy i minusy w klasach I-III.</p>
	<p>Poszanowania cudzych dóbr materialnych i osobistych oraz mienia szkoły.</p>	<p>Pogadanki na lekcjach i godzinach wychowawczych.</p>	<p>Wrzesień 2024</p>	<p>Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły.</p>	<p>Wpisy w dziennikach klasowych.</p>
	<p>Wskazywanie uczniom prawidłowej reakcji w sytuacjach konfliktowych.</p>	<p>Wypracowanie wzorców zachowań - scenki dramowe, pogadanki, zajęcia z pedagogiem, psychologiem zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne.</p>	<p>Na bieżąco, w miarę potrzeb.</p>	<p>Wychowawcy klas Pedagog, psycholog Nauczyciele religii</p>	<p>Wpisy w dziennikach lekcyjnych. Dziennik pedagoga, Dziennik psychologa, zajęć rozwijających kompetencje</p>

	<p>Przeciwdziałanie przejawom niedostosowania społecznego. Przekazanie wiedzy na temat szkodliwego działania używek, cyberprzemoc.</p>	<p>Omawianie z uczniami prawidłowego postępowania w trudnych sytuacjach na godzinach wychowawczych i edukacji społecznej w klasach I-III. Pomoc nauczycieli w rozwiązywaniu konfliktów rówieśniczych.</p>	<p>Na bieżąco, w miarę potrzeb.</p>	<p>Wychowawcy klas. Pedagog, psycholog</p>	<p>emocjonalno-społeczne.</p> <p>Wpisy w dziennikach lekcyjnych. Dziennik pedagoga, psychologa</p>
<p>Integracja działań wychowawczo-profilaktycznych szkoły i rodziców</p>	<p>Zapoznanie rodziców z Programem Wychowawczo-Profilaktycznym oraz innymi prawnymi aktami Szkoły. Współpraca w zakresie przygotowania uroczystości szkolnych i klasowych oraz wycieczek.</p> <p>Wspomaganie wychowawczej roli rodziny</p> <p>Dokładne precyzowanie wymagań stawianych uczniom, dotyczących pożądaných przez Szkołę zachowań, które zapewnią utrzymanie ładu społecznego i bezpieczeństwa uczniów. Egzekwowanie powyższych wymagań. Wspólne przestrzeganie procedur obowiązujących w szkole</p>	<p>Na spotkaniach rodziców z wychowawcami klas.</p> <p>Zachęcanie do zaangażowania się rodziców w uczestnictwo i współorganizowanie uroczystości i wyjazdów.</p> <p>Organizacja i realizacja zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie - pogadanki z rodzicami na zebraniach</p> <p>Działania pracowników szkoły mające na celu bezpieczeństwo uczniów: dyżury nauczycieli; wykorzystanie procedur postępowania oraz reagowanie w sytuacjach trudnych. Spotkanie z pielęgniarką szkolną</p>	<p>Wrzesień 2024</p> <p>Na bieżąco, w miarę potrzeb.</p> <p>Cały rok.</p> <p>Cały rok.</p>	<p>Wychowawcy klas.</p> <p>Wychowawcy klas.</p> <p>Nauczyciel wychowania do życia w rodzinie pedagog, psycholog, wychowawcy klas</p> <p>Nauczyciele i wszyscy pracownicy szkoły.</p>	<p>Wpis w dzienniku klasy. Protokół z zebrania.</p> <p>Podziękowania dla rodziców na forum klasy i na spotkaniach całej społeczności szkolnej z dyrektorem szkoły</p> <p>Wpisy w dzienniku.</p> <p>Uwagi pozytywne i negatywne w dzienniku lekcyjnym. Plusy i minusy w klasach I-III. Kontakty z rodzicami – wpis w dzienniku.</p>

<p>Wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego.</p>	<p>Wspieranie umiejętności wychowawczych rodziców. Uwzględnienie na zebraniach z rodzicami tematów z zakresu wychowania i problemów wychowawczych.</p> <p>Włączenie rodziców do pracy przy realizacji zamierzeń wychowawczych (udział rodziców w tworzeniu Programu Wychowawczo-Profilaktycznego, Statutu Szkoły); udział w rozwiązywaniu problemów dziecka; udział w drobnych remontach, upiększaniu klas, budynku, terenu szkoły.</p> <p>Przekazanie rodzicom informacji zwrotnej dotyczącej postępów edukacyjnych, problemów i metod oddziaływań wychowawczych.</p> <p>Wyróżnianie rodziców za wkład pracy na rzecz szkoły.</p>	<p>Rozmowy indywidualne z rodzicami, zebrania z rodzicami</p> <p>Zasięganie opinii rodziców na spotkaniach Rady Rodziców, na zebraniach klasowych. Konsultacje indywidualne z wychowawcą w zakresie pracy wychowawczej i profilaktycznej.</p> <p>Informacje dla rodziców przekazywane przez e-dziennik. Zebrania z rodzicami Konsultacje indywidualne z wychowawcą i nauczycielami przedmiotów. Spotkania z rodzicami na zespółach dotyczących IPET-ów.</p> <p>Wręczenie rodzicom podziękowań za aktywną pracę na zakończenie roku szkolnego.</p> <p>Edukacja prozdrowotna w szkole- kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy</p>	<p>Według harmonogramu Planu Pracy Szkoły.</p> <p>Według harmonogramu Planu Pracy Szkoły.</p> <p>Na bieżąco, w miarę potrzeb.</p> <p>Na bieżąco, w miarę potrzeb.</p> <p>Czerwiec 2025.</p> <p>Na bieżąco, w miarę potrzeb oraz na lekcji edukacja dla bezpieczeństwa</p>	<p>Wychowawcy klas. Pedagog, psycholog</p> <p>Wychowawcy klas. Pedagog, psycholog.</p> <p>Wychowawcy klas. Nauczyciele przedmiotów, pedagog, psycholog. Wychowawcy w świetlicy.</p> <p>Dyrektor. Wychowawcy.</p> <p>Nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog, zaproszeni goście</p>	<p>Protokoły z zebrzań. Dziennik pedagoga, psychologa</p> <p>Kontakty z rodzicami – wpis w dzienniku. Dziennik pedagoga, psychologa Protokoły z zebrzań klasowych i Rady Rodziców.</p> <p>Kontakty z rodzicami – wpis w dzienniku. Protokoły z zebrzań.</p> <p>Uroczystość zakończenia roku szkolnego.</p> <p>Wpisy w dzienniku, strona internetowa szkoły.</p>
---	--	--	---	--	---

2. Kształtowanie więzi z krajem ojczystym, poszanowanie dla dziedzictwa narodowego oraz innych kultur i tradycji

Zadania główne	Zadania szczegółowe	Sposób realizacji	Termin realizacji	Osoby realizujące	Dowody realizacji
Kształtowanie poczucia więzi z krajem ojczystym	Znajomość słów i melodii hymnu narodowego.	Nauka tekstu i melodii na lekcji muzyki, edukacji muzycznej. Śpiewanie hymnu narodowego podczas oficjalnych uroczystości.	Październik 2024	Nauczyciel muzyki Wychowawcy, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej	Odśpiewanie hymnu, oceny w dzienniku
	Znajomość słów i melodii hymnu szkolnego.	Nauka tekstu i melodii na lekcji muzyki, edukacji muzycznej. Śpiewanie hymnu szkolnego podczas oficjalnych uroczystości.	Wg harmonogramu uroczystości	Nauczyciel muzyki Wychowawcy, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej	Odśpiewanie hymnu
	Udział uczniów w obchodach rocznicowych, świąt państwowych, związanych z regionem. Zachowanie oraz strój adekwatny do podniosłości uroczystości.	Przedstawianie, przypominanie oraz egzekwowanie stroju galowego.	Wg harmonogramu uroczystości	Wychowawcy, nauczyciele	Zapis w kronice szkolnej, na stronie internetowej szkoły
Przynależności do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej oraz postawy patriotycznej, miłości do ojczyzny, kultywowania tradycji	Przybliżenie uczniom losów Sybiraków w stopniu dostosowanym do wieku odbiorców, dbanie o miejsca pamięci.	Bajki. Dbanie o miejsca pamięci Sybiraków. Wyjścia klasowe do miejsc pamięci Sybiraków. Organizowanie żywych lekcji historii z Sybirakami.	Raz w semestrze	SU, M. Oczyńska, K. Stąsiek	Udział uczniów w zajęciach, opis w kronice szkolnej oraz w wydarzeniach klasowych w e- dzienniku
	Prowadzenie kroniki szkolnej i sybirackiej.	Utrwalanie ważnych momentów z życia szkoły.	Cały rok szkolny	M. Dobrzyńska K. Robaczewska	Informacje w kronice szkolnej i sybirackiej
	Organizacja uroczystości o charakterze rocznicowym i patriotycznym.	Uroczyste obchody świąt narodowych i szkolnych.	Wg harmonogramu Planu Pracy Szkoły	Opiekunowie SU Organizatorzy obchodów.	Zdjęcia, opisy na stronie internetowej szkoły, w kronice szkolnej i sybirackiej.

Wprowadzenie w życie kulturalne szkoły wspólnoty lokalnej	Zdobycie wiedzy oraz pogłębienie wiedzy dotyczącej Grudziądzka oraz najważniejszych obiektów zabytkowych i osób z nim związanych .	Wycieczki lokalne, wystawy, gazetki ścienne, zajęcia dydaktyczne; wyjścia do muzeum; konkursy wiedzy o regionie. Udział w grze miejskiej	Cały rok szkolny	Wychowawca klasy Nauczyciel historii, geografii	Zapis w rejestrze wyjść, oraz wydarzeniach w e-dzienniku, informacje na stronie internetowej szkoły
	Poznanie historii i tradycji własnej rodziny i jej związek z historią regionu.	Zajęcia z wychowawcą, wystawa prac (drzew genealogicznych)	Styczeń 2025	Wychowawca klasy	Drzewo genealogiczne tworzone przez uczniów
	Wdrażanie do aktywnego uczestnictwa w życiu wspólnoty lokalnej, imprezach regionalnych	Udział w lokalnych uroczystościach	Wg kalendarza imprez	Opiekunowie SU	Rejestr wyjść, zdjęcia, wydarzenia w e-dzienniku
	Zapoznanie z twórczością lokalnych chórów, ognisk pozaszkolnych, artystów lokalnych	Udział w festynach, oglądanie wystaw, pokazy dla uczniów na terenie szkoły.	Wg kalendarza imprez	Wychowawcy, nauczyciel muzyki, plastyki, języka polskiego	Zapis w wydarzeniach w e-dzienniku, informacje na stronie internetowej szkoły
Poszanowanie historii i kultury regionu	Zapoznanie z elementami kultury naszego regionu.	Wizyta w muzeum	Zgodnie z harmonogramem wyjść klasowych	Wychowawcy, nauczyciel historii	Rejestr wyjść, wydarzenia w e-dzienniku
	Poznanie wybranych lokalnych legend.	Wyjścia do muzeum, udział w konkursach, rajdy piesze. Czytanie legend	Zgodnie z harmonogramem wyjść klasowych	Nauczyciele klas 1-3, nauczyciel j. polskiego	Wystawa ilustracji dotyczących legend, zapis w wydarzeniach w e-dzienniku
Wspólnota Europejska a tożsamość narodowa	Poznanie istoty Wspólnoty Europejskiej. Poznanie krajów Unii Europejskiej.	Udział w szkolnym dniu języków obcych	Wrzesień/ październik 2024	Nauczyciel j. angielskiego	Sprawozdanie z

								przeprowadzo- nej imprezy Informacje na stronie szkoły
	Zachowanie tożsamości narodowej we wspólnocie. Wychowanie w duchu tolerancji.	Pielęgnowanie polskich tradycji narodowych, udział w wystawach, konkursach okolicznościowych, warsztatach kulinarnych.	Zgodnie z harmonogramem wyjść	Wychowawcy, zaproszeni goście				
	Udostępnianie kanonu i założeń edukacji klasycznej i sięganie do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy.	Podczas zajęć lekcyjnych.	Cały rok.	Nauczyciele				Wpisy w e- dzienniku
Działania związane z przyjęciem do szkoły uczniów pochodzenia ukraińskiego	Zbudowanie wśród pracowników szkoły świadomości o przeżyciach dzieci i konsekwencjach dla ich zdrowia psychicznego w przypadku braku odpowiedniej wrażliwości na traumę.	Uczestnictwo nauczycieli w webinarach, szkoleniach dot. pracy z uczniami z Ukrainy	Na bieżąco, w miarę potrzeb	Nauczyciele				Wpisy w e- dzienniku
	Przygotowanie się na prowadzenie wielu trudnych dyskusji z uczniami, wypracowanie właściwego stylu prowadzenia rozmów na temat toczącej się wojny, dostosowywanie informacji o aktualnej sytuacji związanej z wydarzeniami w Ukrainie do wieku i możliwości percepcyjnych dziecka.	Rozmowy z uczniami podczas godzin wychowawczych, rozmowy z pedagogiem, psychologiem.	Na bieżąco, w miarę potrzeb	Nauczyciele, pedagog, psycholog				
	Nie wzbudzanie u uczniów niepotrzebnego lęku i niepokoju. Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa poprzez informowanie o wsparciu udzielanym Ukrainie oraz bezpiecznym pobytku w Polsce.	Włączenie uczniów z Ukrainy w życie szkoły oraz środowiska lokalnego	Na bieżąco, w miarę potrzeb	Nauczyciele, pedagog, psycholog				
	Podjęcie działań w szkole stwarzających warunki do poznania przez uczniów polskich i ukraińskich kultur obydwu krajów, ukazania różnic i podobieństw łączących Ukraińców	Tematy na godzinach wychowawczych						
	Gazetki tematyczne na korytarzach							

	<p>i Polaków, wyjaśniania tradycji, obrzędów, zwyczajów i ważnych dla obydwu krajów wydarzeń</p> <p>Budowanie relacji w oparciu o pozytywne wartości, takie jak: tolerancja wobec różnych religii, kultur, tradycji, szacunek wobec osób innej narodowości</p> <p>Stwarzanie atmosfery wzajemnego zaufania, szacunku i otwartości na problemy innych, wprowadzenie skutecznego sposobu i form porozumiewania się z uczniami ukraińskimi, włączanie ich w życie szkoły, organizowanie wspólnego spędzania czasu podczas różnych, aranżowanych przez szkołę, sytuacji</p> <p>Zbudowanie relacji z rodzicami</p> <p>Obserwowanie uczniów pod kątem zapewnienia pomocy psychologiczno-pedagogicznej</p> <p>Informowanie uczniów i ich rodziców o wsparciu, jakiego może udzielić szkoła oraz do jakich osób, instytucji, urzędów mogą się zwrócić o pomoc</p> <p>Wskazanie sposobów radzenia sobie w trudnej sytuacji, zarządzania emocjami, budowania prawidłowych relacji rówieśniczych</p> <p>Wspomaganie nauczycieli w rozpoznaniu problemów w sferze emocjonalnej,</p>	<p>Reagowanie na przejawy nietolerancji, godziny wychowawcze nt. tolerancji, zajęcia w klasach z psychologiem/ pedagogiem dot. tolerancji</p> <p>Udział w szkolnych uroczystościach, akcjach, klasowych wyjściach, wycieczkach, zajęcia integrujące z zespołem klasowym</p> <p>Rozmowy indywidualne</p>	
--	---	---	--

<p>Edukacja dla bezpieczeństwa i proobronna</p>	<p>społecznej, fizycznej konkretnych uczniów oraz zespołów klasowych</p> <p>Angażowanie uczniów, wskazywanie w jaki sposób można pomagać ukraińskim rówieśnikom lub umożliwienie realizacji ich propozycji. Przekazanie uczniom wiedzy o zagrożeniach dnia codziennego i w stanach nadzwyczajnych oraz wykształcenie w nich praktycznych umiejętności w tym obszarze. Jedną z najważniejszych umiejętności zdobywanych w szkole jest umiejętność udzielania pierwszej pomocy.</p> <p>Szkola miejscem edukacji obywatelskiej, kształtowania postaw społecznych i patriotycznych, odpowiedzialności za region i ojczyznę.</p>	<p>Edukacja prozdrowotna w szkole- kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy.</p>	<p>Na bieżąco, w miarę potrzeb oraz na lekcyj edukacja dla bezpieczeństwa</p>	<p>Nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog, zaproszeni goście</p>	<p>Wpisy w dzienniku, strona internetowa szkoły</p>
--	---	---	---	---	---

3. Wychowanie proekologiczne

Zadania główne	Zadania szczegółowe	Sposób realizacji	Termin realizacji	Osoby realizujące	Dowody realizacji
<p>Rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska naturalnego.</p>	<p>Przybliżenie uczniom problematyki konieczności ochrony środowiska naturalnego.</p>	<p>Udział w zajęciach Centrum Edukacji Ekologicznej Podstawa programowa kształcenia ogólnego z biologii, edukacji przyrodniczej</p>	<p>Raz w semestrze</p>	<p>Wychowawcy klas Nauczyciel biologii, edukacji wczesnoszkolnej</p>	<p>Zapisy w dzienniku klasowym</p>
<p>Ukazanie wpływu codziennych czynności i zachowań na stan środowiska naturalnego.</p>	<p>Ukazanie wpływu codziennych czynności i zachowań na stan środowiska naturalnego.</p>	<p>Podstawa programowa kształcenia ogólnego z biologii, edukacji przyrodniczej</p>	<p>Zgodnie z tematyką</p>	<p>Nauczyciel biologii, edukacji wczesnoszkolnej</p>	<p>Uczniowie dokonują trafnych wyborów swoich zachowań.</p>

	Uwrażliwienie na związek degradacji środowiska ze zdrowiem człowieka.	Podstawa programowa kształcenia ogólnego z biologii, edukacji przyrodniczej Zajęcia w CEE Pogadanki na godzinie wychowawczej. Segregowanie śmieci w szkole	Zgodnie z tematyką	Nauczyciel biologii, edukacji Wychowawcy klas	Uczniowie dbają o czystość planety	
	Nauka segregacji śmieci.		Cały rok	Wychowawcy klas, Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły	Zakup pojemników do segregacji śmieci. Zwracanie uwagi na działania uczniów w tym zakresie podczas dyżurów międzylekcyjnych. Wpisy w dzienniku	
	Zwrócenie uwagi na katastrofalny stan i poziom wód śródziemnych w Polsce i na świecie oraz uwrażliwienie na ten problem ze wskazaniem sposobów oszczędzania wody w kontekście jednostki.	Udział w zajęciach Centrum Edukacji Ekologicznej. Umieszczenie emblematów i haseł dotyczących oszczędzania wody w łazienkach uczniowskich. Pogadanki na godzinach wychowawczych.	Na bieżąco	Nauczyciele biologii, techniki, geografii, wychowawcy		
	Rozwijanie umiejętności wykorzystania surowców wtórnych.	Warsztaty w CCE, Muzeum Podstawa programowa z edukacji technicznej, plastycznej, plastyki, techniki	Zgodnie z terminem wyjść	Wychowawcy, nauczyciele świetlicy, nauczyciele przedmiotów	Wytwory prac dzieci z surowców wtórnych	

4. Profilaktyka zagrożeń

Zadania główne	Zadania szczegółowe	Sposób realizacji	Termin realizacji	Osoby realizujące	Dowody realizacji
Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu	Zapoznanie uczniów z różnymi technikami uczenia się	Godziny z wychowawcą	Listopad - grudzień 2024	Wychowawcy pedagog szkolny, psycholog	Uczniowie znają różne sposoby uczenia się
	Realizowanie zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej	Praca z uczniem wymagającym wsparcia	Cały rok	Nauczyciele przedmiotów, pedagog, psycholog.	Informacje o uczniu w dzienniku

Pomoc uczniom mającym trudności w nauce	Podnoszenie poziomu wiedzy nt. zaburzeń ze spektrum autyzmu	Godziny z wychowawcą, gazетка tematyczna, organizacja Dnia Autyzmu w szkole	Kwiecień 2025	Wychowawcy klas, psycholog, pedagog	Zapis w dzienniku, informacja z realizacji wydarzenia
	Organizowanie pomocy koleżeńskiej	Godziny z wychowawcą	Cały rok	Wychowawcy	Sprawozdania wychowawców klasowych
Poszerzenie wiedzy uczniów na temat zmian zachodzących w młodym człowieku w okresie dojrzewania.	Kierowanie uczniów do poradni psychologiczno-pedagogicznej w celu zdiagnozowania trudności w nauce	Konsultacje z wychowawcą, pedagogiem szkolnym	Cały rok	Wychowawcy Pedagog szkolny	Dokumentacja pracy pedagoga i wychowawcy
	Praca indywidualna z pedagogiem i psychologiem szkolnym	Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęcia indywidualne	Wg potrzeb	Pedagog szkolny, psycholog szkolny	Dokumentacja pracy pedagoga szkolnego
	Zapoznanie ze zmianami w sferze fizycznej i psychicznej	Podczas godzin wychowawczych, wychowania do życia w rodzinie, lekcji przyrody, biologii, zajęć z pedagogiem, psychologiem	Cały rok	Nauczyciele wdzwt, pedagog, psycholog wychowawcy nauczyciel przyrody, biologii	Dokumentacja psychologa i pedagoga
	Szkolenia nauczycieli nt. problemów współczesnych nastolatków	Udział n-li w szkoleniach indywidualnych	Cały rok	Wszyscy nauczyciele	Zaświadczenia, certyfikaty
Kształtowanie umiejętności interpersonalnych	Kształtowanie skutecznej komunikacji	Lekcje j. polskiego godziny z wychowawcą	Cały rok	Nauczyciel j. polskiego wychowawcy	Uczeń potrafi skutecznie się komunikować
	Kształtowanie postaw i umiejętności uczniów takich, jak poczucie własnej wartości, podejmowanie decyzji, radzenie sobie ze stresem, asertywność, wczuwanie się w położenie innej osoby.	Nauka dbałości o zdrowie swoje i innych	Cały rok szkolny	Nauczyciele przedmiotów. Wychowawcy, pedagog, psycholog pielęgniarka	Zapisy w dziennikach, dokumentacja pedagoga, psychologa i pielęgniarki szkolnej.
		Warsztaty dla uczniów (zapoznanie z technikami redukującymi poziom gniewu oraz poznanie technik kontroli emocji)	Cały rok szkolny	Pedagog szkolny, psycholog szkolny	Zapisy w dziennikach lekcyjnych informacja na stronie internetowej szkoły
Zajęcia z pedagogiem szkolnym i psychologiem	Cały rok.	Pedagog szkolny, psycholog	Dokumentacja pracy pedagoga szkolnego i psychologa.		

	Przygotowanie uczniów do skutecznej walki ze stresem.	Zajęcia integrujące klasę Pogadanki, zajęcia z pedagogiem i psychologiem, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno - społeczne	Wrzesień, październik 2024 Na bieżąco, w miarę potrzeb	Wychowawcy klas Pedagog, wychowawcy klas	Dokumentacja wychowawcy, zapisy w dziennikach Wpisy w dziennikach lekcyjnych, dziennik pedagoga, dziennik zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno – społeczne. Notałka służbowa, zapis w e-dzienniku.
Wspomaganie wszechstronnego rozwoju ucznia i rozwijanie jego zainteresowań	Wskazywanie sposobów na rozładowanie napięcia i gniewu, w sposób społecznie akceptowalny.	Obserwacja uczniów na zajęciach lekcyjnych i podczas przerw oraz kierowanie na spotkania z psychologiem/pedagogiem.	Na bieżąco.	Pedagog, psycholog, wychowawcy	Notałka służbowa, zapis w e-dzienniku.
	Stworzenie uczniom możliwości udziału w zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych	Organizowanie zajęć pozalekcyjnych oraz rozpowszechnienie informacji o zajęciach jako propozycji rozwijania zainteresowań i spędzania wolnego czasu	Wrzesień – październik 2024	Nauczyciele prowadzący zajęcia pozalekcyjne we współpracy z placówkami kulturalnymi	Stala ekspozycja oferty zajęć pozalekcyjnych, informacja na stronie internetowej szkoły
	Kształtowanie wśród uczniów i ich rodziców umiejętności organizowania aktywnego i racjonalnego wykorzystywania czasu wolnego	Organizowanie klasowych wyjść do teatru, kina, muzeum, imprez klasowych, rajdów, itp.	Cały rok	Wychowawcy klas	Uczeń potrafi organizować swój wolny czas i racjonalnie go wykorzystywać, zapisy w dzienniku lekcyjnym, informacja na stronie internetowej szkoły
	Motywowanie uczniów do nauki, do osiągania lepszych wyników w nauce.	Stwarzanie sytuacji, w których uczniowie mogą się wykazać, rozwijanie uzdolnień i zainteresowań uczniów.	Cały rok	Nauczyciele przedmiotów, pedagog, psycholog	Wyniki w nauce, osiągnięcia w konkursach.

Dostarczanie uczniom wiedzy o zagrożeniach wynikających z uzależnień	Uświadomienie uczniom zagrożeń wynikających z palenia papierosów i stosowania innych używek.	Prowadzenie warsztatów profilaktycznych nt. uzależnień	Cały rok szkolny	Pracownicy Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Innych Uzależnień Policja, Straż Miejska	Zapisy w dzienniku lekcyjnym, informacja na stronie internetowej szkoły
	Pogadanki na temat uzależnień	Pogadanki na temat uzależnień	Styczeń – luty 2025	Pedagog szkolny	Uczniowie mają wiedzę na temat zagrożeń i mechanizmów powstawania uzależnień. Zapisy w dzienniku pedagoga szkolnego.
	Godziny z wychowawcą	Godziny z wychowawcą	Wg klasowych planów wychowawczych	Wychowawcy	Zapisy w dzienniku lekcyjnym
	Uświadomienie uczniom zagrożeń wynikających z uzależnienia od Internetu oraz Cyberprzemocy	Zagrożenia związane z korzystaniem przez dzieci z Internetu, telefonów komórkowych i innych nowych technologii - pogadanki - prelekcje podczas zebrań.	Cały rok	Nauczyciel informatyki wychowawcy pedagog psycholog	Zapisy w dzienniku informacja na stronie internetowej szkoły gazetki ścienne
Dostarczanie rodzicom i nauczycielom wiedzy o zagrożeniach wynikających z uzależnień	Kształtowanie świadomości niebezpieczeństw wynikających z anonimowych kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, internetu i multimediów.	Utrwalanie informacji o bezpiecznych zachowaniach podczas korzystania z portali społecznościowych.	Wg. potrzeb	Wychowawcy, pedagog, psycholog	Zapisy w dziennikach.
	Uświadomienie rodzicom zagrożeń, objawów i skutków uzależnień oraz konsekwencji prawnych używania przez uczniów środków psychoaktywnych	Pogadanki z rodzicami podczas zebrań klasowych	Wg harmonogramu	Wychowawcy klas	Protokoły zebrań klasowych
	Udostępnienie rodzicom i uczniom informacji o procedurach postępowania pracowników szkoły w sytuacjach kryzysowych.	Pogadanki z rodzicami podczas zebrań klasowych	Wg harmonogramu	Wychowawcy klas	Protokoły zebrań klasowych

	<p>Udostępnienie uczniom i rodzicom oferty pomocy specjalistycznej w zakresie uzależnień</p>	<p>Zamieszczenie informacji na temat uzależnień i oferty specjalistycznej pomocy na stronie internetowej szkoły</p>	<p>Cały rok</p>	<p>Pedagog szkolny, psycholog administrator szkolnej strony www</p>	<p>Informacja na stronie internetowej szkoły</p>
<p>Zwrócenie uwagi rodziców na uzależnienia od urządzeń multimedialnych, działalność w mediach społecznościowych i wynikające z tego konsekwencje.</p>	<p>Uwrażliwienie rodziców na potrzebę kontroli nad dziećmi w aspekcie działalności w sieci .</p>	<p>Szkolenie nauczycieli</p>	<p>w trakcie roku szkolnego 2024/2025</p>	<p>Lider WDN</p>	<p>Nauczyciele potrafią rozpoznac objawy zażywania środków uzależniających , znają sposoby postępowania w sytuacjach zagrożeń uzależnieniem i potrafią prowadzić działania profilaktyczne</p>
<p>Promowanie zdrowego stylu życia i ukierunkowanie na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości.</p>	<p>Kształtowanie postaw odpowiedzialności za własne zdrowie i zdrowie innych oraz poznanie zagrożeń cywilizacyjnych</p> <p>Wyrabianie nawyków higienicznych</p>	<p>Poruszenie problemu podczas pierwszego i kolejnych zebrań z rodzicami.</p>	<p>Podczas zebrań.</p>	<p>Wychowawcy</p>	<p>Zapis w protokołach zebrania wszystkich klas.</p>
		<p>Realizacja działań w zakresie promocji zdrowia</p> <p>Organizowanie zajęć sportowych dla uczniów</p>	<p>Cały rok</p>	<p>Nauczyciele: biologii, wdzwt, wych.-fiz., edukacji wczesnoszkolnej</p> <p>Nauczyciele ed.wczesnoszkolnej, wych.-fiz.</p>	<p>Zapisy w dzienniku lekcyjnym</p> <p>Zapisy w dzienniku lekcyjnym</p>

		Mycie i dezynfekowanie rąk fluoryzacja realizacja podstawy programowej w zakresie zdrowia i higieny prelekcje na temat dojrzwania	Cały rok	Pielęgniarka wychowawcy nauczyciel biologii, wychowania do życia w rodzinie pedagog, psycholog	Dokumentacja pielęgniarki szkolnej zapisy w dziennikach nauczycieli przedmiotów, pedagoga i psychologa.
	Kształtowanie prawidłowych nawyków odżywiania	Nauka segregowania wiadomości płynących z mediów na pozytywne i negatywne, prawdziwe i nieprawdziwe, konstrukttywne i destruktywne Przeciwdziałanie zaburzeniom odżywiania – pogadanka. Poznanie zasad dotyczących zdrowego odżywiania oraz zaburzeń w funkcjonowaniu organizmu spowodowanymi nieodpowiednim odżywianiem (anoreksja, bulimia), walka z otyłością.	Cały rok	Wychowawcy, pedagog, psycholog	Dokumentacja wychowawców, pedagoga szkolnego i psychologa.
	Korygowanie wad postawy	Przeciwdziałanie wadom postawy	Cały rok	Wychowawcy, pedagog, psycholog	Dokumentacja wychowawców, pedagoga szkolnego i psychologa oraz pielęgniarki
	Kształtowanie i utrwalanie zachowań asertywnych i abstynenckich	Godziny z wychowawcą, edukacja społeczna, metody aktywizujące Zorganizowanie konkursu plastycznego promującego zdrowy styl życia	Dwa razy w semestrze Kwiecień 2025	Cały rok, zajęcia z wychowania fizycznego. Zajęcia z pielęgniarką. Wychowawcy klas	Dokumentacja pielęgniarki i wychowawców Zapisy w dziennikach klasowych Informacja na stronie internetowej szkoły
		Promocja wizualna rozpowszechnianie ulotek, plakatów, broszur promujących wolność od środków uzależniających	Cały rok	Wychowawcy klas, pielęgniarka szkolna, pedagog szkolny	Ekspozycje na terenie szkoły

	Rozwijanie i wspieranie działalności wolontariatu	Działania Szkolnego Koła Caritas oraz koła PCK	Cały rok	Opiekunowie kół	Sprawozdanie z pracy Szkolnego Koła Caritas
	Kształtowanie hierarchii systemu wartości	Realizacja podstawy programowej z j. polskiego historii, religii, wdzwr oraz godzin z wychowawcą w zakresie kształtowania światopoglądu i postaw humanitaryzmu	Cały rok	Nauczyciele j. polskiego, religii, wdzwr, wychowawcy	Zapisy w dzienniku
Wypracowanie wspólnej polityki szkolnej wobec palenia przez uczniów papierosów, e-papierosów, picia alkoholu i zażywania narkotyków i innych środków psychoaktywnych	Egzekwowanie zasad zapisanych w Statucie Szkoły, zarządzeniach Dyrektora, procedurach postępowania oraz zdecydowane reagowanie na nieprawidłowe zachowania uczniów	Podejmowanie stosownych działań wobec uczniów łamiących panujące w szkole zasady	Cały rok	Dyrektor szkoły, nauczyciele, pedagog, psycholog szkolny	Protokoły Rady Pedagogicznej, uwagi negatywne w dziennikach klasowych, regulaminy i procedury szkolne
	Efektywne dyżury nauczycieli	Aktywne dyżury nauczycieli podczas przerw śródlekcyjnych	Cały rok	Dyżurujący nauczyciele	Zapisy dyrektora
	Kontrola opuszczania przez uczniów terenu szkoły podczas lekcji i przerw śródlekcyjnych	Dyżury nauczycieli	Cały rok	Dyżurujący nauczyciele	Zapisy dyrektora
Współpraca z innymi podmiotami w zakresie profilaktyki	Diagnoza w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących oraz czynników ryzyka	Obserwacja środowiska szkolnego, ankiety diagnostujące	Cały rok	Pedagog szkolny, psycholog wychowawcy	Analiza ankiet
	Informowanie uczniów i rodziców o ośrodkach profilaktyki i wsparcia	Zamieszczenie informacji o ośrodkach profilaktyki i terapii uzależnień na stronie internetowej szkoły	Cały rok	Pedagog szkolny administrator szkolnej strony www	Ekspozycja w szkole, informacja na stronie internetowej szkoły
	Organizowanie specjalistycznej pomocy dla uczniów i rodziców zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych	Kierowanie do poradni specjalistycznej, stosowanie procedury Niebieskiej Karty w przypadku przemocy w rodzinie	Wg potrzeb	Pedagog szkolny	Dokumentacja pedagoga
	Zajęcia z dziećmi i młodzieżą na temat stanów emocjonalnych, pokonywania lęku min. Przed brakiem akceptacji w grupie, stresu, budowania na nowo relacji interpersonalnych.	Spotkania z pielęgniarką Pogadanka dla rodziców na zebraniach. Pogadanki dla uczniów na godzinach wychowawczych. Zorganizowanie spotkania z psychologiem na zebraniu z rodzicami Szkolenie Rady pedagogicznej.	Październik 2024 Listopad 2024 I semestr roku szkolnego 2024/2025 I półrocze	Wychowawcy klas pedagog szkolny wychowawcy, pedagog, psycholog zaproszeni goście.	Dokumentacja wychowawcy oraz pedagoga i psychologa.

	<p>Wsparcie osób nieśmiałych, wycofanych za pomocą spotkań z pedagogiem i psychologiem Zajęcia integrujące zespół klasowy</p> <p>Obserwacja uczniów pod kątem zaburzeń mogących świadczyć o objawach zachowań depresyjnych</p>	<p>Lekcje wychowawcze.</p> <p>Indywidualne spotkania ze specjalistami.</p> <p>Zajęcia na godzinach wychowawczych</p> <p>Wszyscy nauczyciele, pielęgniarka szkolna.</p>	<p>W miarę potrzeb</p> <p>W miarę potrzeb</p> <p>W miarę potrzeb</p> <p>Na bieżąco</p>	<p>Wychowawcy klas, psycholog.</p> <p>Pedagog, psycholog</p> <p>Wychowawcy klas przy wsparciu pedagoga i psychologa. Wszyscy nauczyciele</p>	<p>Dokumentacja wychowawcy, psychologa Dokumentacja wychowawcy.</p> <p>Dokumentacja nauczycieli, pedagoga i psychologa, pielęgniarki szkolnej.</p>
--	--	--	--	--	--

5. Doradztwo zawodowe

Zadania z zakresu doradztwa zawodowego zawarte zostały w Programie realizacji Wewnątrzszkolnego Programu Doradztwa Zawodowego na rok szk. 2024/2025
W czerwcu 2025 roku zostanie opracowane sprawozdanie w tym zakresie.

X. Oczekiwane efekty

W wyniku systematycznego, skorelowanego i spójnego oddziaływania wychowawczo-profilaktycznego uczniowie:

- mieli poczucie własnej wartości, kochali i szanowali swoich rodziców, dziadków, nauczycieli
- znali symbole narodowe i regionalne, wiedzieli jak się wobec nich zachować
- potrafili korygować własne postępowanie i postawy zgodnie z normami moralnymi i społecznymi
- samodzielnie dokonywali oceny i samooceny
- umieli obdarzyć innych zaufaniem
- umieli rozpoznawać postawy negatywne społecznie
- chętnie włączali się w życie szkoły
- brali aktywny udział w uroczystościach szkolnych
- znali zagrożenia dla swojego zdrowia i potrafili ustrzec się przed uzależnieniami
- przestrzegali zasad bezpieczeństwa własnego i innych
- dbali o czystość i schludny wygląd
- dbali o najbliższe środowisko i chcieli pracować na jego rzecz
- zdawali sobie sprawę z użyteczności kształcenia
- potrafili nawiązać dobre relacje z rówieśnikami.

XI. Ewaluacja

Założenia oraz realizacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego będą monitorowane na bieżąco. Uzyskane informacje wykorzystane zostaną podczas modyfikacji Programu. Ewaluacja Programu zostanie przeprowadzona w 2024 r., a opracowane wyniki będą uwzględnione podczas wprowadzania zmian do Programu Wychowawczo-Profilaktycznego na rok szk. 2024/2025.

Narzędzia ewaluacji:

1. Sprawozdania wychowawców z realizacji klasowych Planów Wychowawczo-Profilaktycznych
2. Analiza trudności wychowawczych, problemów szkolno-środowiskowych i profilaktycznych, diagnoza czynników ryzyka i chroniących przeprowadzona przez pedagoga szkolnego i psychologa na podstawie danych zebranych od nauczycieli, wychowawców klas, rodziców i uczniów.

3. Obserwacje bieżące

XII. Podsumowanie

1. Nad prawidłowością realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego czuwa Dyrektor szkoły
2. Za realizację poszczególnych zadań odpowiedzialni są wszyscy nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog szkolny.
3. Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 17 w Grudziądzu może być modyfikowany w trakcie realizacji.
4. Program Wychowawczo-Profilaktyczny podlega systematycznemu monitorowaniu i ewaluacji.
5. Pedagog szkolny opracowuje *sprawozdanie* z realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły we współpracy z nauczycielami i wychowawcami.

PEDAGOG
Szkoła Podstawowa nr 17 w Grudziądzu
Wojciechowska
mgr Ewa Wojciechowska

DYREKTOR
Szkoły Podstawowej Nr 17
w Grudziądzu
Anna Góra
mgr Anna Góra